

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R., s.r.o.**, so sídlom v K., zastúpený JUDr. Ľ. H., advokátom v B., proti žalovaným **1/ O., H., 2/ O.**, so sídlom v P., obaja zastúpení JUDr. E. V., advokátom vo Z., o **14.993,29 Eur**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12 C 21/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. októbra 2009 sp. zn. 13 Co 229/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 5. októbra 2009 sp. zn. 13 Co 229/2009 v potvrdzujúcej časti vo výroku trov konania žalovaného 2/ a uznesenie Okresného súdu Zvolen z 15. júla 2009 č.k. 12 C 21/2009-163 vo výroku o povinnosti žalobcu nahradiť žalovanému 2/ trovy konania **z r u š u j e** a v rozsahu zrušenia vec vracia Okresnému súde Zvolen na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen uznesením z 15. júla 2009 č.k. 12C 210/2009-163 na základe späťvzatia žaloby žalobcom zastavil konanie voči žalovanému 1/ v časti týkajúcej sa sumy 5 444,93 Eur a v celom rozsahu voči žalovanému 2/. Žalobcovi podľa § 146 ods. 2 O.s.p. uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov konania vo výške 3 115,02 Eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že žalobca vzal návrh voči žalovanému 2/ v celom rozsahu späť a keďže nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 veta druhá O.s.p., z procesného hľadiska platí, že žalobca zaviniť zastavenie konania v tejto časti a preto je povinný nahradiť žalovanému trovy konania v uvedenej výške pozostávajúcej z nutných trov právneho zastúpenia advokátom. Výpočet trov konania odôvodnil ustanovením § 10 ods. 1 a/, c/ a d/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnnej od 1. januára 2005 (ďalej len „vyhláška“), kde hodnota jedného úkonu je 320,32 Eur, a náhrada patrí za 3 úkony právnej služby - prevzatie

a príprava zastúpenia 1. augusta 2008 - 2x, podanie vo veci samej - návrh na mimosúdne vyrovnanie 25. augusta a 21. októbra 2008 - 3x á 320,32 Eur, paušál - 3x 6,31 Eur, 19% DPH z odmeny 326,63 Eur (320,32 Eur + 6,31 Eur), vyjadrenie k návrhu 3. apríla 2009, vyjadrenie vo veci samej s návrhom na dokazovanie 28. apríla 2009, podanie vo veci samej - výzva na poskytnutie údajov 28. apríla 2009, účasť na pojednávaní 13. mája 2009 a 5. júna 2009, podanie vo veci samej - návrhy na dokazovanie 14. mája 2009 a 29. mája 2009, paušál 7 x 6,96 Eur, 19% DPH z odmeny 2 290,89 Eur (7 x 320,32 Eur + 7 x 6,95 Eur), spolu vo výške 3 115,02 Eur.

Výrok uvedeného uznesenia o náhrade trov konania napadol odvolaním žalobca. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 5. októbra 2009 sp. zn. 13 Co 229/2009 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania žalovaného 2/ potvrdil, keď sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. Poukázal na § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky, podľa ktorého odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí aj za písomné podanie na súd alebo iný orgán, alebo protistrane týkajúcej sa veci samej a vo všetkých prípadoch, ktoré žalobca namieta (25. augusta 2008, 21. októbra 2008 a 24. apríla 2009) išlo o písomné podania, ktoré sa týkali veci samej bez ohľadu na to ako boli bližšie označované alebo aký spôsob ukončenia sporu by z nich vyplýval. Na dôvažok uviedol, že treba prisvedčiť odvolateľovi, že podľa ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Z citovaného ustanovenia však nevyplýva, že odmena sa zníži aj vtedy, keď jeden a ten istý advokát zastupuje dve osoby, ktoré sú síce na rovnakej procesnej strane, ale ich právny vzťah k predmetu konania nie je rovnaký. Zníženie tarifnej odmeny v zákonom upravenom prípade sa týka prípadov zastupovania viacerých účastníkov, ktorí tvoria napr. solidárne spoločenstvo.

Na podnet žalobcu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho aj prvostupňového súdu v časti výroku o náhrade trov konania. Žiadal napadnuté rozhodnutia v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie Okresnému súdu Zvolen (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 2 veta prvá O.s.p.). Namietal, že oba súdy vec nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), lebo pri výpočte odmeny advokáta neaplikovali § 13 ods. 3 vyhlášky, podľa ktorej sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 20%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb. Uviedol, že právny zástupca

žalovaných uplatnil aj trovy právneho zastúpenia za úkony, ktoré vykonal pred podaním návrhu a len v mene žalovaného 1/ v dňoch 25. augusta 2008 a 21. októbra 2008 a tiež úkon 29. mája 2009 bol vykonaný len v mene žalovaného 1/. Naviac uplatnil ďalšie úkony, obsah ktorých nie je možné hodnotiť za úkony právnej služby, za ktoré patrí advokátovi odmena podľa § 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky, pričom ďalšie úkony vykonával v mene oboch spoločne zastúpených. Odôvodnenie oboch rozhodnutí považuje za nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, z akého dôvodu súd priznal právnemu zástupcovi plnú náhradu za ním vyčíslené úkony a zároveň nezohľadnil skutočnosť, že úkony boli vykonávané spoločne v mene oboch žalovaných. Výklad odvolacieho súdu v tomto smere považuje za tendenčný, pretože charakter spoločne zastúpených osôb, u ktorých k zníženiu prichádza, zákonodarca neupravuje, a ani z gramatického výkladu tohto ustanovenia nevyplýva, že v prípade zastúpenia viacerých účastníkov pre aplikáciu zníženia základnej tarifnej odmeny sa pristúpi len v prípade, ak títo účastníci tvoria tzv. solidárne spoločenstvo. Ak by tomu tak bolo, znenie právnej úpravy by takýto prípad obsahovalo a upravovalo. Konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili, keď na zistený skutkový stav aplikovali síce správny právny predpis, avšak tento nesprávne vyložili. Týmito uzneseniami bol porušený zákon a rozhodnutia tak zasahujú do práv a právom chránených záujmov účastníka konania, ktorých ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s jeho právnymi i skutkovými dôvodmi.

Žalovaní vo svojom vyjadrení uviedli, že v konaní na strane žalovaných ide o úplne nezávislé a odlišné subjekty, ktorých práva a povinnosti sa vôbec v ničom neprekrývajú. Právny zástupca na účelne uplatnenie a obranu práva zastupoval každého účastníka z iného právneho dôvodu ale listy a podania nevyhotovoval dvojmo alebo duplicitne, lebo boli v interakcii. Podaniami pred konaním sa snažil právny zástupca predísť sporu a počas konania ukončiť konanie voči obom a všetky úkony ktoré boli uplatnené na ochranu žalovaného 2/ považoval za opodstatnené bez ohľadu na to, či v podaní boli spomínaní obaja účastníci alebo len jeden. V spore nešlo o jednotný základ a preto správne mali byť podané dve žaloby. Právny zástupca uviedol, že sa nepovažuje za spoločného zástupcu účastníkov, lebo jeden má s vecou spoločné všetko a druhý nič. V danom prípade ide iba o trovy uplatnené za účastníka, ktorý už bol v spore úspešný a tento pre neho skončil, preto nemôže dôjsť k započítaniu s trovami účastníka za úkony ktoré boli vykonané v záujme iného účastníka, voči ktorému

spor ešte trvá. O názoroch na krátenie trov bude ochotný polemizovať po tom, keď spor bude platne rozhodnutý voči oboj účastníkom, v tomto štádiu je to vylúčené. V prípade zamietnutia mimoriadneho dovolania si uplatňuje trovy právneho zastúpenia za oboj účastníkov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobcu (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 v spojení § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej veci neboli tieto procesné vady konania mimoriadnym dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) v otázke priznanej výšky náhrady trov konania. Dovolací súd preto skúmal v dovolacom konaní vecnú správnosť napadnutých rozhodnutí len z hľadiska tohto uplatneného dôvodu.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu spisu a najmä z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí je zrejmé, že žalovanému 2/ bola priznaná náhrada trov konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia.

Spôsob určenia a výšku odmeny advokáta ako aj náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Podľa § 151 ods. 5 vety prvej O.s.p., trovy konania určí súd podľa sadzobníka a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov.

Sadzobníkom sa pre účely určenia odmeny za právne služby poskytované advokátom rozumie aj vyhláška č. 655/2004 Z.z., v prejednávanej veci potom bolo potrebné vychádzať zo znenia účinného do 31. mája 2009, pretože konanie začalo dňom 26. februára 2009, kedy bola žaloba osobne podaná na Okresnom súde Zvolen.

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky v takom znení, základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, základná sadzba tarifnej odmeny sa môže znížiť alebo zvýšiť v prípadoch uvedených v tejto vyhláške.

Z ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, určuje sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanoveným výpočtom v závislosti od tarifnej hodnoty (por. bližšie toto ustanovenie vyhlášky).

Podľa ods. 2 cit. ustanovenia, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 20%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

Dovolací súd zistil, že okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania vzniknutých advokátovi pri zastupovaní žalovaného 2/ vychádzal z ustanovenia „§ 10 ods. 1 a/, c/ a d/

vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnej od 01.01.2005“. Takéto ustanovenie však predmetná vyhláška neobsahuje a nikdy neobsahovala, teda súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z neexistujúcej právnej úpravy.

Okrem toho dovolací súd je zhodného názoru ako generálny prokurátor, že v danom prípade tarifná odmena za zastupovanie žalovaného 2/ mala byť určená podľa § 10 ods. 1 vyhlášky a v spojení s jej § 13 ods. 3 mala byť jej sadzba znížená o 20%, pretože v konaní išlo o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch osôb, pričom bolo potrebné aplikovať ustanovenia vyhlášky v znení platnom do 31. mája 2009.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že vyhláška v § 13 ods. 3 žiadnym spôsobom neupravuje charakter spoločne zastupovaných osôb pri ktorých dochádza k zníženiu tarifnej odmeny a zo žiadneho výkladu tohto ustanovenia nemožno vyvodiť, že na určitý okruh účastníkov sa toto ustanovenie nevzťahuje. Súdny oboch stupňov preto nepostupovali správne, keď pri stanovení výšky tarifnej odmeny za zastupovanie žalovaného 2/ nepostupovali podľa § 13 ods. 3 vyhlášky.

Rovnako sa dovolací súd stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že súdnym rozhodnutím bola žalovanému 2/ priznaná aj náhrada trov právneho zastúpenia za úkony, ktoré boli advokátom vykonané pred podaním návrhu na začatie konania na súd, t.j. pred 26. februárom 2009, pričom za tieto úkony mu náhrada trov konania nemala byť priznaná.

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Trovy konania sú výdavky, ktoré vznikajú účastníkom konania pri uskutočňovaní jednotlivých procesných úkonov počas konania, t.j. výdavky, ktoré boli vynaložené v rámci konkrétneho súdneho konania. Za trovy konania sa považujú len tie výdavky, ktoré vznikli od momentu začatia konania do jeho skončenia, resp. ktoré vznikli aj pred začatím konania,

ale ich vynaloženie bezprostredne súvisí s konaním. Za takýto úkon je možné považovať odmenu advokáta za prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie žalobného návrhu. Za trovy konania sa však nepovažujú výdavky, ktoré vznikli pred začatím konania, napr. pri pokuse o mimosúdne vyriešenie sporu.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Účelnosť vynaložených trov konania sa posudzuje vždy ad hoc. Táto zásada platí aj pri aplikácii § 146 ods. 2 vety prvej O.s.p., podľa ktorej, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa priznal žalovanému 2/ náhradu trov konania tak, ako ich právny zástupca žalovaného uplatnil v písomnom podaní z 8. júna 2009 (por. čl. 157-158) a to nielen bez ohľadu na to, kedy bol úkon vykonaný (por. vyššie uvedené). Súd totiž pri rozhodovaní o trovách konania nevenoval žiadnu pozornosť ani otázke opodstatnenosti účtovania jednotlivých úkonov, t.j., či ten-ktorý úkon bol účelným pre uplatnenie alebo bránenie práva účastníka konania. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvého stupňa totiž vyplýva, že súd doslovne opísal úkony obsiahnuté vo vyčíslení trov konania predložené právnym zástupcom bez toho, aby ich účelnosť posúdil.

Vyhláška č. 655/2004 Z.z. vo svojom § 14 uvádza úkony právnej služby, za ktoré advokátovi prináleží odmena. Neznamená to však, že táto odmena patrí advokátovi za ktorýkoľvek takýto úkon, ale len za úkon účelne vykonaný v rámci konania. Za účelne uplatnený úkon v konaní nemožno v žiadnom prípade považovať opakované návrhy na vykonanie dokazovania, ani opakované vyjadrovania sa k žalobe, pretože účastník konania je povinný po doručení návrhu žaloby vyjadriť sa k nej v plnom rozsahu kvalifikovane, a ďalšie opomenuté skutočnosti uvádzané v ďalších podaniach nie je možné považovať za účelne vykonaný úkon právnej pomoci. Bolo tak potrebné aj v tomto smere prisvedčiť námietke generálneho prokurátora, ktorý namietal, že súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia žalovanému 2/ aj za úkony, za ktoré odmena podľa § 14 vyhlášky neprináleží.

Generálny prokurátor preto opodstatnene namietal, že rozhodnutia oboch súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd

Slovenskej republiky preto uznesenie krajského súdu a tiež súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 2 a 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. apríla 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová